

Observatoriulu ese de doue ori in septemana, Merceura si Sambat'a.

Pretiuulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singlarici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesanrulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 13.

Sibiu, Mercuri 13/25 Februaru.

1880.

Legile agrarie si esecutarea loru in Transilvani'a.

(Urmare si fine.)

Ordinatieuna ministeriale din 6 Maiu 1872 privitoare la regularea referintieloru de posesiune in Transilvani'a, in §. 55, partea a dou'a cuprinde urmatoarele: „A kiosztási újföldkönyv és térrajz a 37 és 38 §-oknak hitelesitetnek, a minek megtörténte után ha az eljárás ellen semmi észrevétel nem adatott bé, a felek biroilag vezetettnek a birtokba.“

Acésta dispositiune a displacutu acelora, carii necurmatu urzescu la planuri viclene in contra poporului, mai alesu din cauza, fiindcă acelu §. erá cea mai mare pedeca in contra abuseriloru; dar' feudalii nostri nu se multiuescu cu legi drepte, ci cauta legi absurde, defectuóse, ori cu doue intiesuri, pentru cá se le esplotadie in folosulu loru. Asia citatulu §. s'a inlocuitu cu altulu in 12 Februaru 1874, care concede predarea locuriloru — pe bas'a planului autenticatu, in posesiunea partiloru, ori ce exceptiune s'ar fi facutu in contra procederei. Ori-ce abuseri s'au comis cu ocaziunea esecutarei planului de impartire, ori cátu de reu se fia acelu planu, predarea totu se póte face, éra asupra exceptiuniloru facute in contra procederei, conformu §-ului 56 alu ordinatiunei ministeriale din 6 Maiu 1872 tribunalele decidu mai tardiu, daca predarea a fostu legale ori nu.

Va se dica, mai antaiu iti ia mosi'a si partea din pasiune si le dá altuia, si tribunalulu numai dupa aceea aduce decisiune, daca acésta s'a facutu pe calea legeri séu nu; cu alte cuvinte: „mai antaiu spendiura'lu, si apoi fa'i judecat'a!“

Nu se cere alta decâtu unu zelu prea mare din partea judecatoriului esmisu pentru urgent'a ducere in deplinire a commassatiunei, necalificarea séu maliti'a ingineriului operatoriu si intielegerea séu tovarasi'a acestuia cu ingineriulu autenticatoriu, pentru cá se se comita abuseri strigátore la ceriu si se se faca poporului daune nereparabile.

Va observá cineva la loculu acesta, cá operatorulu trebuie se fia inainte de predare autenticatu prin altu ingineriu, prin urmare nu póte avea locu

presupunerea, cumcá unu operatu reu se póte autentica. Asia ar fi se fia, daca n'amu avea esemple triste despre contrariu. Trebuie se scimu inainte de tóte, cá adi autentica A. operatulu lui B., máne póimane autentica B. pe alu lui A. (Onóre exceptiuniloru.) De unde usioru se vede, cá servitiulu astépta contra-servitiu, éra partidele remanu totudeauna pacalite.

Unu casu scandalosu intemlatu nu de multu, va demonstra pe deplinu assertiunile nóstre.

In comun'a Teusiu, din 12—19 Martiu 1877 s'a incercatulu planulu de impartire in caus'a commassatiunei si a segregatiunei, dar' atátea erori s'a aflatu in acelu planu, in cátu chiaru dupa opiniunea ingineriului autenticatoriu, au trebuitu se se dea indaraptu spre indreptarea eroriloru comisse. In urm'a acestora in 19 Martiu possessorii din Teusiu au tinutu o adunare, in care s'a decisu, cá se se dea operatulu indaraptu ingineriului operatoriu de pana aci, cu acea adaogere, cá multu in 4 luni de dile se prelucre planulu, conformu sententiei si se indrepte tóte gresielele. Despre acésta s'a incunoscintiatu judele esmisu prin trimiterea protocolului subscrisu de presiedintele adunarei si de mai multi possessori, precum si de inpoternicitulu granitiariloru si alu fostiloru iobagi.

In diu'a urmatóre, adeca in 20 Martiu 1877 patru possessori din Teusiu cu unu micu tiranu in frunte (7 szilvafa nemes ember) pasiescu la invoice pentru indreptarea planului, cu unu aventurariu, care au fostu denumitu in Teusiu de ingineriu autenticatoriu si care inainte cu o di-in adunarea din 19 a declaratulu, cá planulu din cestiune nici in 3 luni de dile nu se póte indreptá. Pe bas'a acestei invoi, noulu ingineriu operatoriu Riesenberger Raymund erá tocmitu si obligatu, cá pentru remuneratiune de 1600 fl. se indrepte planulu asia, cá in 15 Aprilie 1877 se se póta incepe transpositiunea. Tribunalulu primí de bani buní contractulu incheietu cu Riesenberger si prin resolutiunea Nr. 3798—1877 face cunoscutu, cumcá din 27 Martiu incependu, operatele voru fi puse pro oculatiune, si cá diu'a de 10 Aprilie e defipta pentru autenticarea acelora.

Dar' operatele nu numai cá in 27 Martiu nu

au fostu puse pro oculatiune, ci nici in 10 Aprilie nu au fostu gata. Judele esmisu a vediatu cá operatele nu sunt gata, cá nu se potu pune pro oculatiune, cá sunt pline de gresieli, cá fostii granitieri si iobagi se pagubescu fórte tare; cu tóte acestea a decisu predarea pe bas'a acelorulu operate defectuóse.

In 15 Aprilie 1877 pana nóptea la 11 óre s'au dictatu la protocolu reclamarile, dar' acestea prin ingineriulu autenticatoriu nu s'au cercetatulu, din contra s'a luatulu protocolu parerea ingineriului autenticatoriu, cumcá operatele sunt bune. Cu acésta ocaziune inpoternicitulu granitiariloru si alu fostiloru iobagi s'a rogatu cá se nu se autentice operatele, pana nu se voru mesurá celu puçinu 6 parcelle reclamate. In alta di s'au mesuratu câteva table si s'au aflatulu defectuóse; despre acésta inse nici amintire nu s'a facutu la protocolu, inse si judele esmisu s'a bolnavitu si a plecatulu la Alb'a-Juli'a.

In loculu lui a tramisu tribunalulu pe altu judecatoriu pentru continuarea operatiuniloru de commassatiune. Acesta sosindu in 17 Aprilie, fara se se convinga despre bunatatea operatelor, fara cá se cercetedie parcellele reclamate, si inainte de a se fi gatitu planulu de impartire, provóca pe ingineriulu autenticatoriu, cá se autentice operatele, daca le afla bune. Abonyi Béla a si autenticatu operatele.

Autenticarea fu defectuósa, fiinducá földkönyv (catastrulu) constá din 3 parti si clausul'a de autenticare numai pe cea din urma s'a insemnatulu, éra summaria nu erá de locu. Consignatiunea despre pascatiune n'a fostu subscrisa de nime, nici autenticata.

In 18 Aprilie intr'o di de téguru, a esitu comissiunea in faci'a locului cu 14 gendarmi si s'a apucatu de predarea acelorulu locuri in posesiune, care erau destinate pentru cei cu câte o „tabla“.

Aici au datulu comissiunea peste o mare greutate, de óre-ce vreo 10—12 insi, a caroru tabla séu competentia se aflá langa drumulu tieriei, nu aveau de locu drumu, cá se póta merge la locurile loru. Din ceva calculu ascunsu, inainte de finirea predarei incepute pentru cei cu câte o tabla, co-

Foisiór'a „Observatoriului“.

Curagiulu si Patriotismulu Romaniloru din 1844.

Se scie cá Russi'a cautá inca de multu mijloculu prin care i s'ar fi legitimatu amesteculu in afacerile interne ale Romaniei. Astfelu, in anulu 1844, tramisese in Bucuresci pe unu anume Trandafiróf cu propunerea catre gubernu de a i-se dá dreptulu se esplotadie tóte minele ce va deschide in Romani'a cu lucratori russi, adusi intr'adinsu, éra profitulu se'lu inpartia cu noi.

De si materialicesce acésta propunere erá in aparintia folosítore pentru tíera, inse, din punctulu de vedere politicu erá funesta, cá-ci, indata ce Trandafiróf ar fi avutu dreptulu se lucredie minele cu russi, tíer'a ar fi fostu nu numai colonisata de densii, dara s'ar fi datulu Russiei si dreptulu de a se amestecá in afacerile nóstre interióre.

Russi'a erá omnipotenta atunci in principate. Bibescu, care domnia, nu avea curagiulu se se opuna acestei propuneri. Supuse dara proiectulu incuviintiarei obstescei adunari. Press'a fiindu incatenata, nimeni nu cutediá se arate prin publicitate pericolulu ce amenintiá natiunea, déca se va primi propunerea russésca. Atunci Eliadu Radulescu, care priveghiá cá o sentinela tóte misicariile inamicului, dete alarma prin fabul'a Macésiulu si florile.

Câtev-a sute de manuscrise se inpartira in capitala si cetirea acestei fabule produse asia de mare sensatiune, in cátu destéptá pe Romani si i hotari se aiba curagiulu de a se opune planuriloru russesci, respingéndu propunerea lui Trandafiróf.

Prin patriotismulu romaniloru de atunci, tíer'a scapá de pericolu.

Gandindu-se cineva la epoc'a din 1844, candu poterile straine cunosceau prea puçinu inportanti'a geografica si politica a principatelor, spre a le

dá totu ajutoriulu in contra Russiei, care dictá aci, se mira si admira patriotismulu romaniloru din acele timpuri grele.

De aceea si noi credemu oportunu a reaminti acele evenimente, spre a le avé in vedere representantii natiunii din corpurile legiuitóre, cá se cunósca cum parintii nostri sciau se apere interesele patriei si esistenti'a nationalitatii in momentele cele mai critice.

Oprindu-ne aci cu reflesiunile nóstre, se publicamu si fabul'a Macésiulu si florile.

I. I. Heliade Radulescu.

Macésiulu si florile.*)

Unu macésiulu, ghimposu, selbatecu
De prin locuri departate,
Nodurosulu, ríiosulu, iernaticulu,
Smulsulu de crivetie turbate,
Aruncatulu intr'o gradina,
Avutulu, rodítore,
Vrea se prindia radecina
Intre flori mirosítore.
Piru**) avea pe langa sine,
Buruiana blastemata,
Ce se 'ntinde 'n mií de vine
Incestata, intiesata,
Si terenu 'ntielenesce,
Ilu usuca si-ilu stirpesce,
Stinge némulu d'ori-ce flóre,
Suge suculu din lивede:
Fructulu, legumulu, abea vede
Muncitoriulu cu sudóre.

Astea toti le sciu pré bine,
Déru macésiulu 'i maracine,
Sciti cá nu e de vr'o mana.
Speculá déru intru sine

*) Macésiulu erá Trandafiróf, éra florile Romanii.

**) Pirulu erau russii.

Se'si dé nime cu pomana,
(Cá-ci la densulu suvenire,
Va se dica pomenire).
Dise déru cá e de viti'a
Trandafiriloru faimosi,
Se se bucre lelit'i'a
Si flacaii nasurosí.
Ingamfatulu de-a lui marime,
Cá unu semnu de nobilime
Cá se trage de la nóda
Si cá simte, patimesce,
La folosulu obstecu gandesce,
Isi puse s'unu of in códa
Nodurosulu maracine,
Si crediú ca'i stá prea bine.

Of! incóce, of! incolo,
Of! gradin'a resuná.
Floricele curióse
Una p'alta se 'ntrebá:
— Trandafirulu se fia, lele?
— Nu e trandafirulu, surata!
— Vai de noi de floricele!
— Ce-o mai fi de noi, cumnata?
— E macésiulu, luá-l-ar Naib'a
Vioarelele strigara,
E semnu reu cá scailulu, sgaiba!
E selbatacia 'n tíera.
— „Surori bune, dumnévóstra
Nu ve temeti, suratiele:
Rugii, noi, din firea nóstra,
Si noi facemu floricele!
Sunt d'o lege 'n asta tíera
De Domnulu blagoslovita,
La sporu mare ve invita
Viti'a mea de din afara
— „Mei macésie, mei macésie,
Mei spióne, mai ploscasie,
Da-ne pace si te cara:
Du-te dracului din tíera.

missiunea după amiezii a trecut în partea de hotar destinată pentru cei cu 3 table. Aici înse comisiunea dete peste alta greutate, că semnele, sindilele, gropile asediate între metele singularilor nu s'au aflat în linia dreaptă conform mapei. Vredu comisiunea se îndrepte metele (miediunile) în natură, după mappă, înpoternicitul poporului s'a adresat către gendarmi și către pretor (subprefect, solgabiran), trăgându-le luarea aminte la ceea ce voia se face comisiunea și rogându-i că la timpul său se fia martori despre toate înpregiurările acestea.

În urmă a acestui incident s'a suspendat transpitiunea.

În ziua următoare, adică în 19 Aprilie, comisiunea din nou a esut la față a locului pentru continuarea predării, dară nici acum n'a succedut predarea, fiindcă tabelele tăiate în natură nu se potriveau de loc cu mappă, și așa s'au întors în orășiu, și judele emis a plecat la Alb'a-Jul'a, fără nici-un rezultat.

Tot la locul mai sus arătat s'a mai tentat în 20 Aprilie predarea, dar' fără rezultat. În 21 s'a continuat predarea în alte părți ale hotarului, înse cu mare greutate a putut comisiunea înaintă cu lucrările, fiindcă operatul reu și de nemica le stă în cale la totu pasiul. Totu așa s'a întemplat și în zilele următoare, până în 28 Aprilie. În 29 pretorul opresce prin sunetul tobei pe teiusieni din locurile comune, de și tablă nouă destinată pentru pasiune și a 3-a parte din arătare, încă nu erau predate, nici arătate.

În ziua această după amiezii, de și era duminică, s'a continuat predarea, cu care ocaziune s'au descoperit mai multe falsificări comise de inginerii, și adică în o tablă a fostilor iobagi ai baronului Kemeny Laszlo, Popp Gavrilă și Velceanu Nicolae li s'au arătat spre predare atari parcele, cari cu ocaziunea autentificării nu vinu de loc însemnate acolo. Totu atunci s'a observat, că locul lui Munteanu Achim în natură nu se afla acolo, unde e indicat pe mappă.

În 30 Aprilie s'a combinat predarea în locul așa numit „Serbesci“. Aici s'a designat pentru Velceanu o a două tablă, care cu ocaziunea autentificării n'a existat.

După amiezii s'a continuat predarea la drumul Coslardului, unde pe unu semn de miediună stă scrisu numele lui Velceanu, care totu acolo s'a aflat și cu ocaziunea autentificării, înse din mappă s'a stersu numele lui Velceanu și s'a scrisu cu cerusa neagra numele lui Moldovanu Alexa.

În 1, 2 și 3 Maiu s'a continuat predarea, cu care ocaziune s'au descoperit din nou mai multe falsificări așa, în cătu mai mulți teiusieni au fost siliti se face arătare criminală la tribunalul din Alb'a-Jul'a, în contra inginerului Riesenberger Raymund pentru falsificări. Această arătare criminală în cătu scim, n'a avut nici-un rezultat!

Judecatoriul emis a încunoscintiatu despre

tote acestea pe tribunalul prin telegrafu, dar' predarea totuși s'a continuat pe bas'a operatelor falsificate!

S'a descoperit mai de parte, cumcă în partea hotarului de către Stremțiu o parcelă mare, care a fostu a lui Nagy Sandor, a remas fără domnu, cu care ocaziune inginerul maniosu a ruptu acea parte din mappă, unde era indicată această parcelă.

Mai departe s'a observat, că una serie întreaga de pământuri e cu 13 și una alta cu 4 stangini mai scurta, de cum sunt acelea însemnate în catastru și în mappă.

Înainte de predare, teiusianii aduseră unu om de specialitate din Sibiu și mai tardiu altul din comună Najlacu, cari măsurându mai multe table domnesci și de ale fostilor iobagi și granitari, se convinsera pe deplin, că se potu constată mai multe înșelături.

Șciamu adică, că tablă școlii românești e mai mică și a popei reformatu mai mare. Se știa și atăta, că mai toate tablele domnesci sunt mai mari și ale saracilor mai mici de cum aru trebui se fia.

La toate acestea facuram attentu pe judele emis și despre toate abuzurile observate și constatate cu ocaziunea acestei predări scandalose încunoscintiarăm pe ministrul de justiție și pe cel de interne, rogându-i pe ambii se nu permită a se face atăta nedreptate. În urmă se făcu și excepțiune în contra competenței forului, fiindu prezidinte tribunalului interesat. Dar' cu toate acestea predarea se făcu și teiusianii remasera fără semantura de primăvară și o parte mare fără semantura de cucurudiu; era daunele cauzate prin înșelăturile comise din partea inginerului, și altele provenitoare din planul cel reu și contrariu regulilor economiei, nu s'au putut pe atunci nici calcula.

Teiusienii dedati a luptă pentru patria și tronul, nu parasira luptă nici pentru existența proprie și pentru moșiile pe care le castigă ei, parintii și moșii lor cu sangele versat în sute de batalii.

Îndată după predarea făcută, teiusienii trimiseră o deputațiune din sinul lor la Pest'a, că se midlocesca delegarea altui tribunal.

Ar fi de mare interesu a cunoște de amăruntul activitatea acestei deputațiuni, care avendu de ajutoriu pe unu barbatu de statu romanu din Pest'a, potura informă atătu pe ministrul de justiție cătu și pe referente despre scandalul comis în Teiusiu. Partea contrară încă lucră cu toate puterile, dar' mai multu în umbră a nopții decâtu la lumină dilei, pentru sustinerea intactă a făt-frumosului lor.

În fine delegațiunea se castigă; în locul tribunalului din Alb'a-Jul'a se delegă cel din Turd'a. Tribunalul delegat înainte de toate luă la reviziune prin unu ingineriu pricepetoriu operatele din Teiusiu. Aci urmădă parerea acestui pricepetoriu,

din care ve veti convinge, cumcă inginerul operatoriu a lucratu că unu pasia turcescu, după placul său, în contra legii, a sentinței și a planului de împărțire. Parerea pricepetoriului Kern a constatat peste una sută de abateri dela judecata și dela planul de împărțire. Între altele multe se constata, că familiă Lugosianu nu si-a capatat de loc competența; asemenea n'au capatat nici cei cu locuri interne competența din pasiune. Se adevărește cumcă unii au capatat mai multu, alții mai puțin decum au fostu competenți a lor.

În tablele seniorilor feudali s'au aflat 81 de jugere (pogone) mai multu de cătu li s'au cvenit lor.

Și pe acestu operat ilu autentificase domnul Abonyi Bela! Adică elu a disu: „Măsurările sunt drepte, împărțirea e conformă cu sentința; era tablele noue atătu în privința cantității cătu și a calității, întru toate corespundu cu tablele vechi.“

Se termină cu acestu casu odios. — Tribunalul delegat n'a aprobatu predarea făcută în 1877, ci a restaurat pe teiusiani în posesiunea locurilor celor vechi.

Turd'a, în Febr. 1880.

Perseveranța în opiniunile politice.

„Kelet“ (Orientul) diariu gubernamental din Clusiu, în Nr. 40 mai adresă unu articolu primu Observatoriului, pe care creduserăm că a binevoit a-lu uită după cele două procese de presă, pe candu își descoperise parerea sa de reu, pentru că nu am ajunsu langă Milețiu. Asta-data „Kelet“ admira constantia și perseverența lui Baritiu pe o lungă serie de ani, pe langă opiniunile sale nationali-politice, se întielege înse că i le și condamnă totu-odată! nutrește înse speranța, că după ce densul a invitat mai deunadi pe romani că se și plătescă inopositele directe în tota regulă, pentru-că la timpul său se se știa curat, căți romani esu cu censul de 8 fl. 40 cr., — acesta ar fi unu semn bun, căci de și nu se va poci Baritiu, se voru întorče înse ceilalți romani din rătăcirea lor și nu voru mai crede nici în imperatul Austriei, nici în marele principe alu Transilvaniei, nici în dietă acestei țeri, nici în parlamentu centrale din Vienă, ci voru alergă cu totii numai la dietă din Budapeșta, pe care Baritiu o néga (?).

Declinam delă noi atătu onora de a fi laudati, cătu și de a fi defaimati de către acea clasă de ómeni dela Clusiu și Budapeșta, cari de 17 ani încóce, adică dela 1863 ori-cand audira, că se prepară conferență de concertațiuni și întielegere între barbati fruntasi romani și magiari, totdeauna sbieră din respoteri, că nu care cumva barbati de statu magiari se stea de vorba cu noi romani, de frica că se nu i înșele romani, adică precum dicea și vreo trei patru fanatici de ai noștri, cu puțină variantă, că nu cumva magiarii se cumpere

Esti unu proclatu maracine,
Nu ne-adiți tu vre unu bine.
Pirulu ala e rea piésa!
Unde-apuca se 'ncuibésa
Baga nasulu, sfredesce,
Sapa loculu, gauresce.
Da-ne pace și te cara:
Du-te dracului din țiera!“

Intr'acestea, éta vine
Gradinariulu *) se asiedie
Binisioru pe maracine
Și 'ntre flori se'lu incubedie.
— „Nene, tata gradinare,
Ia gandesce-te mai bine
La primejdi'a cea mare
Ce-o se faci c'unu maracine!“
Floricelele strigara
Și ferbinte se rugara:
„Ia astupa acea grópa!
Dă la cióre pe roscatulu
Că ai se ne tragi pecatulu
Vin' mai bine de ne-adapa.“
— „N'auditi? Taca-ve gur'a!“
Striga omulu suparatu,
„Mie 'mi trebuie resura:
Voi nu sciti a tîn sfatu.
E obrasnicia mare
Se'mi diceti curat s'anume:
„Grópa-astupa, gradinare,
„Dă la draculu pe roscatulu!“
„Mi-e rusine și de lume
Se'mi strigati că tragu pecatulu
Cand eu iérn'a, tóta vér'a
Di si nópte asudesu
Se v'adapu, se ve lucrésu,
Cătu m'a obositu povér'a.
Eu voiescu obstesculu bine
S'a gradinei avutia;
Eu știu și din maracine

*) Gradinariu érá Bibescu.

Se scoti flori cu maiestria!
Altoi-voiu eu resur'a
Totu cu rose frantiusesci,
Trandafiri imperatesci,
Se ve taca voue gur'a!“
— „Nene, tata gradinare,
Vedi primejdi'a cea mare.
D'ar fi trandafiru, totu merge,
Ci vedemu ghimpóse verge
S'acelu of grozavu din códa
Ce cu trandafiri se 'nóda!...
Totu mai multe șcie satulu:
E sentimental, spurcatulu.
S'oftatur'a lui reu pute,
C'omu merge din bute în bute.
Nu vedi pirulu ce ne-adițe,
N'ar mai apucá s'apuce!
E o prósta buriana,
Ce se 'ntinde pe poiana,
Se prascesc în gradina,
Ne stinge din radecina.
Ce'ti veni cu avuti'a?
Lasa 'ncolo maiestria,
Corcitur'a, altoirea,
Că totu lucru 'și are firea:
Macésulu e maracine,
Ciomagosu și plinu de spine:
Flórea este érási flóre,
Ce dă spirtu, éru nu duhóre.
Pune-o în peptu, în capu, pe mésa;
Maracini nu pune în casa.
Vorb'a șcii de la parinti,
Lacrimi varsamu ferbinti.
Noi scim rív'n'a infocata,
Scim sudórea laudata:
Pretiuimu șciinti'a mare,
Nene, tata gradinare.
Ci macésulu e ispita,
E sementia de galcéva,
De dihania cumplita!
Vai de noi și d'a ta slava!
Tipa-lu peste gardu afara:

Mérga Dracului din țiera.“
— „Floriloru, taceti acolo,
Că ve dau cu sap'a 'n capu;
Am facutu odata gróp'a,
S'acum cinstea voue se'mi scapu.
Ce-am facutu nu se desface:
Pan' acum nu s'a mai datu
Gradinari se céra sfatu
De la flori. Ci dati-mi pace!“
Gradinariulu, i ostenitu
De atata gira multa,
Sap'a ia, nu mai asculta,
Și s'apuca de saditu.
Cand. totu ventulu de apusu *)
Face-o vijelia mare,
Unu vârteju rotésa tare,
Și macésulu sbóra susu!
Peste capu 'ti-lu invertesce,
Ametitu ti-lu resucesce
În bucati ilu împartiesce
Și la dracu 'ti-lu trantesce!
Și 'n gradina pace buna,
Gradinariulu flori aduna:
Unulu sapa și lucrésa,
Altulu campulu insmaltésa,
Unulu sapa și plivesce,
Altulu fructulu insutesce.

Gradinare, gradinare,
Vedi de piru a te feri,
Că iti face munca mare!
Fugi de of cătu vei trai!
Floriloru, luati aminte:
Flori nevinovate fiti!
Nu pré cereti éru cuvinte,
Că nu 'n toate nemeriti!

(Din „Binele publicu.“)

*) Alusiune la revoluțiunea Franciei, ce se prepară și pe care autorulu cu două ani a predis'o.
Vedi psalmulu publicat în Curierulu de ambe sexe din 1846.

pe romani cu bani. Asia fanaticii de o parte si de alta au presupusu despre barbatii lor fruntasi, că sunt sau gagauti, sau poltroni gura-casca, sau tradatori infami.

In epoc'a de facia stămu asia, că noi romanii scimu si cunoscemu foarte bine tôte planurile magiarilor relative la romani; ei din contra, fiindu-că nici-odata n'au voit se stea seriosu de vorba cu romanii, nu cunosc mai multu din aspiratiunile romanilor, decâtu fabule scornite de spioni si re-negati, cum si fantasii de ale unoru baiati. Tóta press'a magiara si mai toti deputatii cu ministrii cu totu ori-candu e vorb'a de romani, ambla pipaindu si orbecandu pe intunerecu. Acésta se le si fia partea, pre cătu timpu tinu ei mortisiu la votulu de absoluta neincredere.

Intr'unu punctu inse atinsu de noi deunadi nu are locu nici increderea nici neincrederea, ci au se vorbésca actele judecatoresci. Acestu punctu este: infam'a defraudare a inopitelor directe, executarea a celorasi sume din spinarea a celorasi persóne, de câte trei si patru ori pe anu, până candu au fostu ruinate cu totulu. Cautati la Banatu: dieci de mii au scosu executorii in comitatele Carasiu et Severinu dela poporu si le-au bagatu in pungile lor. Investigatiunea nu s'a terminatu in acelea doue comitate, si éta că insusi ministrulu de finantie trimise in comitatulu Temisiórei enquetta de urgentia, care intr'unu singuru casu, ajutata de unu preotu romanescu, a si descoperitu cincidieci de furturi si spoliatiuni totu din inopitele directe. Apoi clusianii potu citi celu mai puçinu pe fiacare luna in diarele magiare casuri de processe criminali intentate la executori (portarei in Rom.), la subprefecti, cassari, controlori, cum si casuri de sinucideri, totu numai din cauza că scotu inopitele de câte 2—3 si 4 ori dela locuitori, dara nici nu inregistrédia sumele, nici le administra la statu.

Ce mai vreti? Aici in Sibiu se afla unu advocatu, carele de doui ani încóce a datu in judecata pe 6 executori din doue comitate, pentru-că au insielatu si spoliatu pe locuitori. Doui din aceia nu'si asteptara sensenti'a, ci isi luara viéti'a; unii fusera condamnati si altii se mai afla in cercetare criminala.

Asia dara fia vorb'a de censu electorale ori nu fia, dator'i a cea mai severa a pressei este a privighiá pre cătu nu póte privighiá nici unu gubernu, că locuitorii se nu fia insielati, spoliati si asupriti. De aceea mai dicemu odata: Se ne platimu fia-care inopitele, se ne pastramu cu mare grija carticelele, se vedemu că sumele platite se se tréca indata in cartile publice. S'au vedutu destui omeni prosti cá óiea platindu taxe si inopite pe strada, pe drumu, că apoi dn. notariu ori dn. executoru nu va uitá, le va scrie. Apoi se nu trimbitie diarele mereu la urechile locuitorilor?

Atátu e totu ce aveamu se respundemu lui „Kelet“. Ori-ce alte discussiuni de natura politica si nationale, in stadiulu in care amu ajunsu, ar fi numai timpu perdutu in vanu.

Din Banatu.

— Lugosiu Caransebesiu. (Continuare din Nr. 12).

Revolt'a din comun'a Dalboietiu. In noulu comitatu alu Severinului administratiunea avea si mai are caracteru provisoriu, totuodata discretionariu asia, că ori-ce opiniune, dorintia, propunere venita dela prefectura, se fia considerata cá ordinu, chiaru cá lege absoluta. Pausz ajunsu acuma vice comite, propune in comisiunea reprezentativa provisoría (consiliu municipale), cá poporatiunea din comitatu se'si rescumpere in bani a patr'a parte a dileloru de prestatiuni la lucrari publice si numai $\frac{3}{4}$ se le lucre in natura. Comisiunea — capu plecatu; dara se facu raportu la ministru, care confirmá acelu conclusu, inse numai sub conditiune, daca se voru invoi si comunele. Prea bine; dara Pausz nu suferi se se publice ordinulu ministrului; ci dete puru si simplu subprefectiloru porunca se incassadie sumele de rescumpararea partiei a 4-a din miile de dile. Intr'aceea locuitorii totu afluera pe sub mana, că ministrulu nu voiesce se li se faca nici-o sila, si cu logic'a loru tieranésca disera curatu, că acelea dile se rescumpara cu bani numai cá se'i póta furá functionarii. Câteva comune documentara, că ele au prestatu pe acelu anu chiaru mai multé dile decâtu érá obligate. Cu tôte acestea, subprefectii le pusera executiuni si inca dupa manier'a turcésca de odinóra. Asia in comun'a Prilipetiu subprefectulu luá boii dela doui sateni fruntasi, érá pe ei 'i inchisera până candu nu va plati comun'a sum'a intréga. Ceilalti sateni inse liberara pe cei doui cu forti'a. In Dalboietiu conflictulu fu mai tragicu, pentru-că satenii voindu a se apará de forti'a brutala, batura cumplitu pe subprefectu. Acésta mica revolta fu apa la mor'a lui Pausz. Elu la momentu i dete caracteru de rebellione daco-romanista; se intenta processu criminalu si 80 de ómeni fusera aruncati in temnitia pe timpu mai lungu sau mai scurtu, unii si pe câte 5 ani!

Fondulu granitariiloru. Multu se mai scrisu si pana acuma despre acelu fondu alu granitariiloru banatieni, castigatu cu sange. In 2 Augustu 1877 se dete ordinu, că vechile obligatiuni ale fondului se se schimbe cu altele noue, si acésta numai cá se se dea la câteva functionari ocaziune de a róde câte ceva si din acelu fondu. 12 mii de obligatiuni érá de innoitu. Notariulu publicu reg. avea dreptulu se le innoiesca; dara nu, că-ci Pausz le trase in cancelari'a comitatului, érá apoi dete mandate de plata din acelasu fondu „pentru ostenéla“ compliciloru sei, si anume la protofiscalulu Acatiu Csorba 1067 fl. 23 cr., protonotariulu Ilosvay 302 fl. 87 cr., comptabilulu Swoboda 264 fl., la unu copistu Sultanu Mándi i scóse ochii cu 16 fl., isi mai luá si Pausz 58 fl. 87 cr. bani de busdunariu: elu inse a mai luat taxu inca si dela partile debitoré, pe care inse nu le a mai scrisu nicairi, ci le a bagatu in punga.

In Caransebesiu. Doui cetatieni Ph. A. Müller si Nicolae Posa cutediasera a reclamá contra falsificarei voturiloru la alegerile comunali. In locu se se ia in consideratiune protestele loru, Pausz si compliciiloru sei ii detera in criminalu, unde in prim'a instantia au si fostu condamnati; dara in a dou'a si la curtea suprema au fostu acuitati „din cauza că acus'a nu avuse nici unu temei;“ intr'aceea bietii ómeni au suferitu suparare, perdere de timpu si de castigu. Fiscalulu Csorba fusese datu de repetite-ori in criminalu, inse numai odata fu pedepsitu cu 200 fl.; celelalte fara-de legi i s'au trecut cu vederea, cum se pare, pentru marele meritu, că a conclucratu si elu a inchide daco-romanismulu in temnitia comitatului.

Diligenti'a functionariloru denumiti in comitatulu Severinului este caracterisata prin inpregurarea, cá Csorba pe langa lucrarile oficióse facea si pe advocatulu in mani'a toturor infruntariloru, érá junele vice-notariu Bela Szende din 18 acte date lui spre a le lucrá, intr' unu anu intregu a terminatu si regulatu tocma 2 di: doue. Acésta descoperire a revoltatu chiaru si pe dn. Ujfalussy. Ei, bine, ce erai se astepti dela unu dominisioru cá acela, mai multu de atáta?

Localulu comitatului se tinea cu chiria de 2600 fl. pe anu, care inse nu e platita de doui ani, pentru-că lui Pausz 'iau mai trebuitu si acei 5200 fl. Acelasiu Pausz a luat dela unu comerciantu din Caransebesiu 500 fl. mita, pentru-că se miulocésca desfiintarea accisului comunale; banii 'ia papatu, accisulu a remasu in fiintia. Pausz a facutu specula chiaru si cu sigillele comunelor, luandu dela ficare câte 1 fl. mai multu si 12 cantarie de papusoiu (cucurudiu).

Totu Pausz a comandatu colecte pentru turcii raniti, érá banii adunati ia tinutu pentru sine, precum a tinutu si colect'a de mai multe sute, facuta pentru monumentulu lui Deak.

Candu cu oprirea sinelor de cale ferata, destinate pentru Romani'a (1877), Pausz a luat dela liferanti 2500 fl., cá se mérga la B.-Pest'a si se 'i scapa de acea napaste; nu 'ia scapatu, dara banii 'ia tinutu.

Preste tôte acestea, bani de ai statului si de ai comitatului, din fonduri, taxe, inopite directe, bilete de venatu etc. etc. au defraudatu Pausz pana la sum'a de 19.588 fl. 15 $\frac{1}{2}$ cri. Chiaru si pe trei ministrii 'iau insielatu cá se'i dea fia-care din portofoliulu seu, in sum'a totale preste 9000 fl. sub diverse preteste, intre care la loculu antaiu figurá regulatu Dacoromanismulu si Panславismulu.

Joanu Pascu, subprefectulu de Bega. Acelu cartiaru si dilapidatoru se laudá, cá elu nu se ajunge cu mai puçinu de 10 mii florini (25 mii franci) pe anu. In a. 1879 a esitu de doue-ori investigatiune contra lui; Pausz inse l'au aparatu din respoteri si a raportatu in susu, cá totu ce s'a denuntiatu asupr'a lui sunt minciuni si calumnii. Asboth l'au atacatu din nou in adunarea gener. din 10 Oct.; Pausz si unu altu mi-sielu Diaconoviciu se ridicara cu furia in apararea lui Pascu; dara adunarea totu trimise o alta comisiune contra lui, care inse abia reusi estimpu se scótia la lumina 19,000 fl. bani publici defraudati; dara investigatiunea curge, si se crede cá dela poporu a rapitu de 3 si 4 ori atáta.

Subprefectulu Biro dela Jam. Contra acestuia curgu investigatiunile dela 1877; dara Pausz au aparatu si pe acelu complice alu seu. Biro a jafuitu dela comun'a Jam 7900 fl. facéndu o casa, care se'i fia lui de residentia, érá la hoti'a notariulu dela Ciuchiciu in suma de 4000 fl. este partasiu.

Indareptu la Lugosiu. In adunarea generale din 13 Febr. dupa debateri infocate se decise suspensiunea contabilelui Juncoviciu, darea in cercetare a toturor functionariloru municipali cu v.-comitele Ghica in frunte, tragerea la raspundere chiaru si a comite-lui supremu. Din decursulu acelei siedintie furtunóse cunoscemu, cá in fine inteligenti'a romana din Lugosiu si tinutu, si-a luat curagiulu de a participá la mersulu afaceriloru municipali cu mai multa caldura. Despre acésta aflamu in „Desteptarea“ Nr. 7 acestea: „Dupa o debateri infocata carea a duratu dela 10 óre inainte amédi pana la 3 óre dupa amédi, si la care a luat parte elit'a inteligentiei romane si a nume: Dn. Hatiegu, Bradiceanu, Besanu, Radulescu etc., s'a decisu cu majoritate de voturi la recomandarea dlui protonotariu L. Simonescu, a se primi propunerea comitetului permanentu: cá se se aléga o comisiune de investigatiune, carea se eruese persónele vinovate, cari aru fi a se trage la raspundere si pe acaroru avere privata daunele cauate se fia asigurate.

In acésta comisiune s'au alesu de membrii dni Pattysky, Liviu, Radulescu, Leitner Juliu, si Janulescu.

Dupa aceea dn. protonotariu Simonescu cetese unu raportu alu dlui vice-comite, prin carele protoesactorulu Juncoviciu se suspendésca, si cu acésta se incheia siedintia.

Pre candu comunicamu acestea, cerculéda in tóta Ungari'a si pana in Transilvani'a carti de urmari-

rea lui Pausz si altoru functionari fugiti de fric'a pedepsei; intréba inse tóta lumea cu dreptulu, pentru-ce 'iau lasatu se fuga, candu 'iau avutu asia dicéndu in mana, si candu anume Pausz fugindu dela Caransebesiu la Lugosiu. érá de acolo pe la Temisióra la B.-Pest'a, pretotindeni a statu de vorba cu mai multi ómeni, érá in capitala a petrecutu trei dile intregi la o dama, asteptandu cá ministrii se'i numere tôte sumele defraudate spre a le pune la locu, „pentru cá se nu se compromitta onórea magiara si ide'a de statu magiaru.“ Dupa trei dile de consultatiuni nocturne, ddni ministrii decisera a denegá talhariulu sumele cerute. Dam'a aflandu, facu lui Pausz ventu cá se se dea afundu, sau se o stérge la sanetós'a, deci candu veni politi'a la acea dama cá se'lu ridice, nu mai aflá nicairi pe ginerele dlui ministru. (Dupa „M. Ország“, „N. Pest. Journal“, „P. Napló“ etc.)

Numai daca ar fi de ajunsu, cu câte hotii se descoperira in nefericitulu Banatu; se vorbesce inse foarte tare, mai alesu in B.-Pest'a, cá au se mai urmedie alte revelatiuni de aceea si natura din doue comitate, dela Banatu spre resaritu, unde mai tôte lucrurile mergu cá si in Banatu.

Recunóscerea independentiei Romaniei.

In „Romanulu“ de Sambata, 9 Februariu st. v. cetimu urmatórele:

„In siedintia de astadi a Camerei deputatiloru, d. ministru de esterne a comunicatu recunóscerea oficiala a independentiei Romaniei, de către Maiestatile Loru Regin'a Engliterei si Imperatulu Germaniei, precum si de către Republic'a Franciei. Acésta comunicare a fostu primita de Adunare cu viui aplause.

D. vice-presiedinte G. Chitiu tinendu loculu de presiedinte, in lips'a d-lui C. A. Rosetti de mai multe dile indispu, a rostitu unu discursu, prin care a aretatu insemnatarea actului ce se indeplinesce astadi, actu care sanctionésca pe deplinu intrarea Romaniei, de dreptu si de faptu, in concertulu Statelor independente din Europ'a. D-sa a amintitu lupt'a cea mare ce a trebuitu se sustina Romani'a, lupta care astadi se recompensésca prin recunóscerea independentiei; terminandu a adaosu, cá nou'a nóstra situatiune ne indatorésca inca si mai multu de a lucrá cu staruintia si intieptiune pentru desvoltarea si radicarea Statului romanu.

Cuvintele d-lui Chitiu au fostu salutate de Camera cu aplause entusiaste.

Totu astadi ministrulu plenipotentiaru alu Maiestatii Sale Reginei Marei Britanii, d. White, singurulu care a primitu dejá scrisorile sale de acreditare dela gubernulu seu, a fostu primitu in audientia solemnă de A. S. R. Domnitorulu, Caruia i-a prezentatu scrisorile, prin care este acreditatu cá tramisu extraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Engliterei pe langa Curtea A. S. Regale.

In faci'a acestui mare actu indeplinitu trebuie se amutiésca vocile tuturorú cóbelorú si se nu s'audia, dela o margine pana la alta a tierei, de cătu unu strigatu unanimu de:

Traiésca Romani'a!

Turci'a si Romani'a.

Cetimu in „La Turquie“ cu data de 11 Februariu:

„Eri, d. Dim. Brateanu, ministru plenipotentiaru alu Romaniei a avutu onórea de-a inmaná Sultanului, in audientia solemnă, marele cordonu alu Stelei Romaniei cu insemnele in briliante, pe care principele Carolu l'a conferitu M. S. I. precum si o scrisóre autografa a Altetiei Sale Regale.

La 1 $\frac{1}{2}$ d. am. Ibrahim-Bey, introducétóru ambasadórilor, ajutorulu marelui maestru alu ceremoniiloru, a venitu la Legatiunea Romaniei, cu trei trasuri de gala ale Palatului, cá se ia pe ministru si personalulu seu, spre a i duce la Yildiz.

In cea de anteiu trasura au luat locu ministrulu si Ibrahim-Bey. Acea trasura érá precedata de doui cavasi ai Legatiunii si escortata de unu adjutantu calare si de patru ciausii de cavaleria.

In trasur'a a dou'a au luat locu d. Obedenariu, primu secretariu alu Legatiunei, si maiorulu Ismail Bey, adjutantulu Sultanului.

In trasur'a a trei'a s'au suitu d. Tarra, consulu, d. Lahaille, primu dragomanu, si d. Sordony, secretariu alu Legatiunei.

La sosire in Palatu, unu detasiamentu alu gardei imperiale a prezentatu armele ministrului. Trasurele s'au opritu inaintea scarei de onóre. Ministrulu au fostu primitu de Ex. S. Munir Efendi, marele maestru alu ceremoniiloru, care l'au introdusu in sal'a de asteptare, unde se aflau A. S. primulu ministru EEx. LL. marele maresialu alu Palatului, ministrulu afaceriloru straine, primulu siambelanu, primulu secretariu, precum si cas'a civila si militara a M. S. I.

Dupa câteva momente, reprezentantul M. S. R. Domnului Romaniei, introdus inaintea Sultanelui, au avutu onórea de-a i inmaná insemnele Stelei Romaniei, precum si scrisórea autografa a A. S. R.

Cu acésta ocaziune, d. Brateanu a pronunsiat urmatoriulu discursu :

Sire,

Fia-mi permis a inmaná respectuosu M. V. I., din partea I. S. R. Principele Carolu I. augustulu meu Suveranu, scrisórea de fóia si Marea Cruce a a Ordinului Seu Stéu'a Romaniei.

Este o deosebita onóre pentru mine de a fi fostu insarcinatu a presentá M. V. I. acésta dovada publica a inaltei stime si a inalterabilei amicite a Principelui meu pentru Maiestatea Vóstra.

Missiunea de unu caracteru atátu de inaltu, ce am onórea se o indeplinescu in momentul de facia pe langá M. V. I., me face in acelasiu timpu fórtu fericitu, Sire, cà-çi ea este consacraea dorintieloru mele celoru mai ferbinti si a tutuloru silintieloru mele. Ea este asemenea inceputulu unei ere noue, care va fi roditóre in mari rezultate. Relatiunile amicale ce esista dejá intre Turci'a si Romani'a, ale carora interese sunt din fericire identice, voru deveni, multiamita intieptiunei si simtiminteloru inalte ale suveraniloru, din ce in ce mai intime, si voru contribui poternicu a mari bogati'a si puterea celoru doue tieri.

Cátu despre mine, Sire, n'am de càtu devotamentulu meu, pe care ilu punu intregu la serviciulu mariloru interese comune ale celoru doue State, pentru a bine meritá increderea Suveranului meu, pe care am onóre de a o posedá, si inalt'a bunavointia, cu care Maiestatea Vóstra me onorésa, si pe care speru cà va bine-voi a mi-o pastrá.

Cerésca providentia se acorde M. V. I., Sire, o lunga domnia de prosperitate si de gloria.

M. S. I. Sultanulu a respunsu la acestu discursu in nisce termeni nu se mai póte mai magulitori si simpatlici pentru principele Carolu si pentru reprezentantele lui.

Savas pasia purtá marele cordonu alu Osmaniei, pe care M. S. I. bine-voise a ilu confere inaintea audientiei.

Ministrulu Romaniei, dupa ce a luat concediu dela M. S., s'a intorsu la Legatiune, insotitu de Ibrahim Bey. („Romanulu“.)

Sciri diverse.

Joanu Hagi Ciurcu,

comerciantu si fostu curatoru la biseric'a St. Nicolae, a trecut din viati'a pamentésca la cea cerésca, dupa o scurta suferintia si dupa inpartasirea cu St. Taine, Marti in 5 Februaru st. v. la 9 óre p. m. in etate de 76 ani.

Cu profunda dorere aducu acésta la cunoscentia jalnic'a soéie Carolin'a nasc. George Carkaleki, fiic'a sa Elen'a maritata Stefanu Nicolau, fii Nicolae, Joanu si George, ginere, nepoti si nepóte.

Remasitiile pamentesci ale repaosatulu s'au inmormentatu Vineri in 8 Februaru st. v. la 3 óre p. m. din strad'a Tîrgulu Cailoru Nr. 43 in cimitirulu bisericei St. Nicolae din Scheiu.

Brasiovu, in 5 Februaru st. v. 1880.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

(Neerologu.) In 16 Februaru a. c. au muritu in Marburgu (Stiri'a) d. locotenentu superioru din regimentulu Nr. 7 de husari Ottocar Siendrucu uniculu fiu alu veteranului capitanu in pensiune d. Mateiu Siendrucu din Ohab'a langa Fagarasiu. Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

(Invitare.) Onorata inteligentia romana din comitatulu Turd'a Ariésiu! Pe bas'a unei decisiuni a comisiunei de 7 membri esmisse din partea comitetulu centralu alesu pentru primirea Adunarei generale a Asociatiunei Transilvane, subscrisulu are onóre a invitá intrég'a inteligentia romana din despartimentulu Asociatiunei Transilvane alu Turdei, la una adunare generala pe 4 Martiu a. c. ante-amédie in Turd'a.

Acésta adunare va avea a debate mai multe propuneri facute prin comisiunea esmissa si referitóre atátu la despartimentu, càtu si la primirea adunarei generale a Asociatiunei Transilvane.

Totu un'a data se aduce la cunoscentia, cà s'a facutu dispositiunile necesare, cà sér'a in 4 Martiu se fia un'a convenire sociala inpreunata cu dantiu, — la care onorat'a inteligentia romana este invitata a luá parte dinpreuna cu prea stimatele familii.

Turd'a, in 10 Februaru 1880.

Anania Moldoveanu,
vice-presiedintele comitetulu.

— (List'a Nr. 7) a contribuiriloru incurse la comitetulu subsemnatu, in folosulu inundatiloru.*)

Transportulu totalulu din list'a Nr. 6 publicata in Nr. 11 a. c. alu „Observatoriulu“ . fl. 1496.89

G. Cretiescu din Bucuresci . . . fl. 9.60

Prin D. parochu Beniaminu Pap din Uiór'a dela urmatorii: J. Popa 1 fl., V. Pervu 20 cr., Sofronu Padureanu 50 cr., B. Onuti 50 cr., E. Popa 50 cr., N. Davidu sen. 80 cr., N. Popa I. Jacobu 20 cr., V. N. Popa 20 cr., J. M. Hoparteanu 30 cr., A. Popa I. Lica 20 cr., Casianu Codrea 50 cr., vid. M. Popa 30 cr., A. Dameanu 10 cr., fratii Istrate si Joanu Dameanu 10 cr., S. Rosca 50 cr., G. Moraru jun. 60 cr., J. Marele 20 cr., J. Marianu 30 cr., vid. M. Ariésanu 25 cr., J. Ariésanu lui G. 25 cr., Preotulu 1 fl.; in totalu . . . fl. 9.50

Prin D. M. Pop Grideanu, dela Domnii A. Stoica 5 fl., N. Moldovanu 3 fl., D. Fagarasi 1 fl., A. V. Velicanu 2 fl., S. Caluti 2 fl., V. Hossu 2 fl., M. P. Grideanu 2 fl., in totalu . . . fl. 17.—

J. V. Russu protopopu in Sibiuu . fl. 3.—

Totalulu cu diu'a de astadi . fl. 1535.99

Sibiuu, 24 Februaru 1880.

Comitetulu centralu pentru ajutorarea inundatiloru.

— (Date statistice asupra poporatiunei din Bosni'a si Hertiegovin'a.) Gubernulu tieri din Seraisvo au transmisu mai dilele trecute ministeriulu comunu din Vien'a, rezultatulu recensementulu facutu in 15 Juniu 1879 in Bosni'a si Hertiegovin'a.

Cifr'a totala a poporatiunei din cele doue provincii se urca la 1,142.147 persóne dintre care 599.026 barbati si 543.121 femei. Intre recensementulu facutu de càtra autoritatile austriace si intre acela alu celoru turcesci s'au constatat o diferentia in plus de 90.662 sufete, ceea ce probédia neglígenti'a cu care s'au facutu recensementulu din partea autoritatiloru turcesci.

Districtulu celu mai inpoporatu este acela alu Banjalucei, care numera 85.753 locuitori, acestuia urmédia apoi districtulu Jaice cu 46.473 locuitori.

Dupa confessiune intrég'a poporatiune se inparte in 442.500 mohamedani, 487.022 crestini gr. orientali, 208.950 crestini romano-catholici, 3426 israeliti si 249 persóne care apartienu altoru confessiuni religióse. Dupa starea lor sunt 627.414 neinsurati, 446.138 insurati si 68.595 persóne veduvite. 1082 sunt preoti, 678 functionari, 257 invetiatori, 94 persóne sanitare, 94.393 posessori de mosii, case si capitalisti, 83.402 razesi, 10.876 fabricantí, lucratori de di si servitori.

Numerulu orasieloru in Bosni'a si Hertiegovin'a este de 37 la care se mai adaoga inca 3 suburbi, 34 terguri si 4894 sate. Numerulu totalu alu caseloru este de 187.510 cu 196.188 locuinte. Intre orasie cele mai inpoporate sunt: Seraisvo cu 21.377 dintre cari 14.848 mohamedani; Mostar cu 10.848 dintre cari 6421 mahomedani; Banjaluc'a cu 9560 dintre cari 6474 mahomedani; Bielin'a cu 6090 dintre cari 4560 mahomedani; Travnik cu 5887 dintre cari 3482 mahomedani; Livno cu 4597 dintre cari 2394 mahomedani etc. Precum se póte vedea, in tóte orasiele elementulu mahomedanu se afla in numeru precumpanitoriu.

Bilantiulu „Societati de pastrare si inprumutu din Resinari“

cu 31 Decembre 1879.

Active.

1. Numeraru de cassa	fl. 88.02
2. In cambii	fl. 11048.86
3. In obligatiuni	fl. 2501.—
	fl. 13637.88

Passive.

1. Actiile (cuotele) membriloru	fl. 1699.42
2. Depuneri spre fructificare	fl. 9003.27
3. Fondulu de reserva	fl. 2294.37
4. Profitu curatu	fl. 640.82
	fl. 13637.88

Resinari, in 31 Decembre 1879.

Vasile Drocú,
directoru.

Nicolau Ciucianu, Petru Albu,
actuariu. cassieru.

Bilantiulu presente l'amu esaminatu si confruntadulu cu cartile societati, l'amu aflatu in deplina consonantia si acelea in regula.

Resinari, in 8 Februaru 1880.

Comitetulu de revisiune:

M. Vidriginu. Oprea Brotea. Alemanu Drocú.

*) Cuitarile sumeloru tramise la acestu comitetu voru urmá prin publicare in diariile de aici „Observatoriulu“ si „Telegrafulu romanu“. La cerere inse, sumele se voru cuitá si separatu.

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

10 Februaru in Sibiu:

Gráu, dupa calitati	1 hectolitru fl. 8.60 - 9.60
Gráu, amestecat	1 „ „ 7.10 - 8.10
Secara	1 „ „ 5.60 - 6.—
Papusiou	1 „ „ 4.90 - 5.30
Ordiu	1 „ „ 4.20 - 4.60
Ovesu	1 „ „ 2.90 - 3.30
Cartofi	1 „ „ 1.60 - 2.—
Mazare	1 „ „ 6.— - 7.—
Linte	1 „ „ 11.— - 12.—
Fasole	1 „ „ 6.— - 7.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 28.— - 30.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „ 28.— - 28.50
Carne de vita	1 „ „ 42.— - 46
Oua 10 de	„ „ —30

• Cura pentru érna. •

Wilhelm's
THE'A CURATITÓRE DE SANGE

antiartritica si antireumatica

a lui (1) 4 25

Franciscu Wilhelm,

far nacistu in Neunkirchen (Austria de josn),

a fostu folosita in fórtu multe casuri cu rezultatele cele mai bune, ceea ce se probédia prin mii de scrisori de recunoscentia, in contra sioldinei, a reumatismului, a raneloru deschise, in contra reletoru invecchite si permanente, a raneloru care puróieza neincetatu, ale bubeloru pe piele, remase din morburu secsuale, bubeloru de pe corpu si din fatia, peteloru, bubeloru siphilitice, inflatareloru de ficatu si splina, dureriloru hemoroidale, gubinare, suferintieloru intensive a nerviloru, a muschiloru si a dureriloru la incheiaturi, greutatiloru de stomacu si de venturi, incuieriloru, ale udului, polutiuniloru, impotentei la barbati si pótele albe la femei, morburiloru scrofulóse, inflaturi ale ghinduleloru si in contra altoru suferintie. Atestatele la cerere se tramitu gratis.

Pachete inpartite in 8 dose se afla cu pretiu de 1 fl., pentru timbru si pachetare se socotescu 10 cr. Pentru de a se apará de falsificate, se se caute cunoscentele marce brevetate si legalisate in mai multe state.

Se afla de vendiare in Sibiuu la d-nii Fried. Thallmayer si L. B. Misselbacher.

• Cura pentru primavara. •

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argintu.

Seghedinu.

1876.

Medalie pentru merite.

CLOPOTE
DE TÓTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sune-
teloru loru.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celoru de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 puncti, sunt asemenea celoru de 140 puncti de constructiunea vechie.

Se afla totudeauna in depositu clopote, dela marimea cea mai mica pana la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.

Se recomanda pentru comande càtu de multe

Antonie Novotny

in Timisióra.

(4) 3—12

Publicare de licitatiune.

In 7 Martiu a. c. st. n. la 11 óre ante-meridiane se va tienea in cancelari'a subscrisului Comitetu (strad'a urediului Nr. 6) licitatiune minuendo pentru edificarea unei scóle elementarie cu 4 clase la Hatiegu, Comitatulu Hunedórei.

Acésta se aduce la cunoscentia publica cu adausulu, cà fiacare licitante e oblegatu a depune 5% ale sumei de esclamaré de 11.549 fl. 83 cr. val. austr.

Oferte in scrisu provediute cu vadiu, se primescu pana la inceperé licitatiunei.

Planulu, preliminarulu si conditiunile de cladire se potu vedea in totu timpulu in susu numit'a cancelaria. (5) 2—2.

Sibiuu, in 20 Februaru 1880.

Comitetulu administrativu de fondulu scólasteculu alu fostiloru granitieri din regimentulu romanu I.

Editoru si redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**